

Innspill til forberedende komité til tilsynskonferansen til Ikkespredningsavtalen (NPT)

*Innspill til Norges delegasjon til forberedende komité 2024 fra ICAN Norge,
Nei til Atomvåpen og Norske leger mot atomvåpen*

Fiendtlig retorikk, økende antall operasjonelle atomstridshoder og flere atomvåpenstater i konflikt øker risikoen for bruk av atomvåpen. Det er avgjørende at Norge bidrar til å deeskalere og senke risikoen for bruk av atomvåpen, motarbeide dobbeltstandarder og styrke internasjonal lov. Statsparter til NPT har ikke evnet å gjennomføre konkrete tiltak avtalt på tidligere tilsynskonferanser, deriblant reduksjon av atomvåpens rolle og betydning i militære doktriner og det utvetydige løftet om nedrustning av atomvåpen. Det haster å få framgang i det internasjonale arbeidet for nedrustning og avskaffelse av atomvåpen.

På forberedende komité til tilsynskonferansen til NPT oppfordrer vi Norge til å:

- Utvetydig fordømme alle atomtrusler, både eksplisitte og implisitte, uavhengig av omstendighetene. Det inkluderer russiske trusler om bruk av atomvåpen og alle øvelser med atomvåpen.
- Uttrykke dyp bekymring over risikoen som finnes så lenge atomvåpen eksisterer.
- Bidra til å flytte samtalen om atomvåpen fra det strategiske domenet til de humanitære konsekvensene som følger av enhver bruk.¹
- Erkjenne at ingen har mulighet til å adressere de katastrofale konsekvensene av atomvåpen på en tilstrekkelig måte. Konsekvensene av atomvåpen går på tvers av nasjonale grenser og har alvorlige konsekvenser for mennesker og miljø i generasjoner.²
- Gjenta det tydelige løftet atomvåpenstatene har gitt under NPTs artikkel 6, og som alle parter er forpliktet til å forholde seg til, om å oppnå total avskaffelse av atomvåpen.³
- Ønske ikrafttredelsen av FNs atomvåpenforbud (TPNW) velkommen og understreke at forbudet utfyller og styrker Ikkespredningsavtalen.⁴ Ved å styrke normen mot bruk og besittelse av atomvåpen, er forbudstraktaten en sentral del av arbeidet med å bygge den tilliten som må bygges for å ha et troverdig verifiseringsregime for nedrustning.
- Fordømme atomvåpenstaters kvalitative og kvantitative opprustning som brudd på artikkel 6.⁵
- Uttrykke bekymring for hvordan utvikling av kunstig intelligens og cyberoperasjoner bidrar til økende risikoen for bruk av atomvåpen.⁶
- Kreve stans av Russlands og Natos fordelingsordning for kjernefysiske våpen i Europa.
- Gjenta Norges etablerte praksis om forbud mot atomvåpen på norsk jord i fredstid.
- Jobbe for å redusere atomvåpens rolle i militære- og strategiske konsepter, doktriner og policy, derunder fremme ikke-førstebruk av atomvåpen.
- Kreve at atomvåpenstatene tar alle sine atomvåpen ut av alarmberedskap.
- Ønske velkommen arbeidet som gjøres for å sikre bistand til ofre, miljøopprydding og internasjonalt samarbeid gjennom de positive forpliktelsene i FNs atomvåpenforbud, henholdsvis artikkel 6 og 7.

¹United Nations, 2010 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, *Final Document: Volume I, NPT/CONF.2010/50(Vol. I) (2010)*.

² *Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons*, New York, 7 July 2017.

³United Nations, 2000 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, *Final Document: Volume I, NPT/CONF.2000/28 (Parts I and II) (2000)*.

⁴ United Nations, Preparatory Committee for the 2020 Review Conference of the Parties to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, *The Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons as the cornerstone of the nuclear disarmament and nonproliferation regime and its relation to other relevant treaties*, NPT/CONF.2020/PC.III/WP.46 (1 May 2019).

⁵Reaching Critical Will, “*Assuring destruction forever: 2020 edition*”, June 2020.

⁶International Campaign to Abolish Nuclear Weapons, “*Briefing: Emerging technologies and nuclear weapons risks*,” January 2020.